

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

DIKEMARK SYKEHUS

Kommune:

220/ Asker

Gnr/bnr:

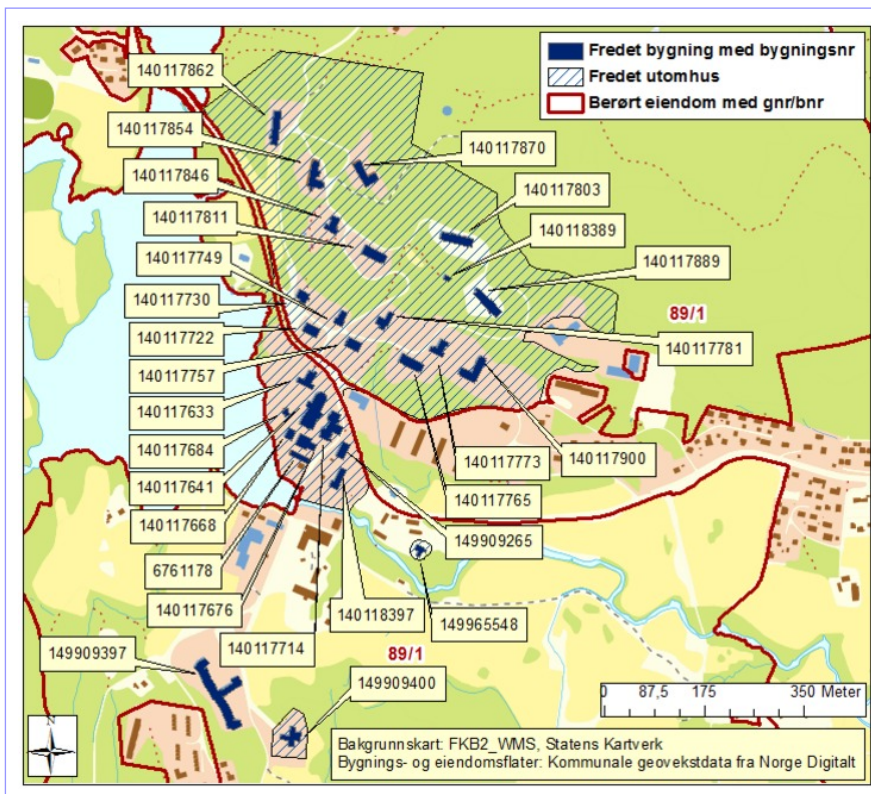
89/1

AskeladdenID:

148681

**Referanse til
landsverneplan:**

Kompleks 9900030

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

Omfang fredning

Byggnavn	Oppført	Bygningsnr.	Gnr/bnr	Omfang
•01 Adminstrasjons-bygning	1908	140117633	89/1	Eksteriør/Interiør
•02 Legebygning	1906	140117749	89/1	Eksteriør
•03 Kurhus I	1906	140117722	89/1	Eksteriør
•04 Pensjonatet	1905	140117730	89/1	Eksteriør
•05 Bjørkeli	1919	140117862	89/1	Eksteriør/Interiør
•06 Furuli	1931	140117870	89/1	Eksteriør
•07 Bjerget	1911	140117854	89/1	Eksteriør
•08 Utsikten	1905	140117846	89/1	Eksteriør
•09 Slottet	1905	140117811	89/1	Eksteriør
•10 Kurhus II	1908	140117757	89/1	Eksteriør
•11 Hospitset	1908	140117781	89/1	Eksteriør/Interiør
•12 Borgen	1908	140117765	89/1	Eksteriør
•13 Klosteret	1908	140117773	89/1	Eksteriør/Interiør
•14 Lien	1913	140117900	89/1	Eksteriør
•16 Kringsjø	1921	140117889	89/1	Eksteriør/Interiør
•17 Dagali	1934	140117803	89/1	Eksteriør
•18 Avdeling 3 Verkensvei 19	1962	149909397	89/1	Eksteriør
•20 Fossekallen		140118397	89/1	Eksteriør
•21 Stinaløkka	1970	149909400	89/1	Eksteriør/Interiør
•22 Kjøkkenkroken, Sykehusveien 13		140118389	89/1	Eksteriør
•24 Kjøkkenbygning	1905	140117641	89/1	Eksteriør/Interiør
•25 Vaskeriet	1905	140117714	89/1	Eksteriør
•26 Lageret	1926	140117668	89/1	Eksteriør
•27 Maskinverkstedet	1906	140117676	89/1	Eksteriør
•28 Snekkerverksted	1949	149909265	89/1	Eksteriør
•29 Garasje	1925	6761178	89/1	Eksteriør
•34 Kraftstasjon	1904	149965548	89/1	Eksteriør/Interiør
•36 Forvalterbolig	1928	140117684	89/1	Eksteriør
•Utomhus		-	89/1	Utomhus

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

Fredning kompleks

- Omfang:** Fredningen omfatter bygningene som nevnt ovenfor, parkanlegg og utomhusområde. Fredningen skal sikre enkeltbygningene, bygningenes innbyrdes sammenheng samt kulturhistoriske verdier knyttet til anlegget som helhet.
- Formål:** Formålet med fredningen er å bevare Dikemark sykehus som eksempel på paviljongbygget psykiatrisk sykehus fra tidligste del av 1900-tallet. Formålet er videre å bevare park og utomhusområde som helhet og opprettholde den visuelle og funksjonelle sammenhengen. Fredningen skal sikre bygninger med park/hageanlegg og anleggets opprinnelige utforming/arkitektur med senere utvidelser og tilføyelser. Anleggets innbyrdes sammenheng og opprinnelig materialbruk skal opprettholdes så som, dekker, vegetasjon/bepantning samt kulturhistoriske verdier knyttet til anlegget som helhet.
- Begrunnelse:** Dikemark sykehus utgjør et enestående kulturmiljø i nasjonal målestokk og er et svært viktig arkitektur- og helsehistorisk eksempel på et godt bevart psykiatrisk sykehus fra de første år av 1900-tallet. Arkitekt for anlegget var Victor Nordan. Anlegget speiler datidens behandlingsformer og -ideer i psykiatrien med vekt på klassifisering av pasienter og psykiatriske lidelser lokalisert i landlige og uforstyrrende omgivelser. Til tross for anleggets åpne karakter er bygningenes plassering og funksjoner nøye avpasset pasientenes klassifisering og kjønn. Utvidelsene av sykehuset de første tiårene er holdt i et omsluttende formspråk med i hovedsak ensartet materialbehandling. Bygningenes størrelse og funksjoner vitner om endrete vilkår i psykiatrien hvor planene om et kolonisykehus ble forlatt til fordel for større lukkede pleieavdelinger dels med integrerte lokaler for arbeidsterapi. Uteområder og veier på sykehusområdet ble i stor grad opparbeidet av pasienter under fagkyndig ledelse. Den særpregete blandete karakteren med kultiverte opparbeidete uteområder glir over i åpen furuskog med svaberg og utgjør et sentralt element i det helhetlige sykehusanlegget.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

01 ADMINSTRASJONS-BYGNING

Bygningsnr:	140117633
Gnr/bnr:	89/1
Oppført:	1908
AskeladdenID:	148681-17
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9900435 Kompleks 9900030

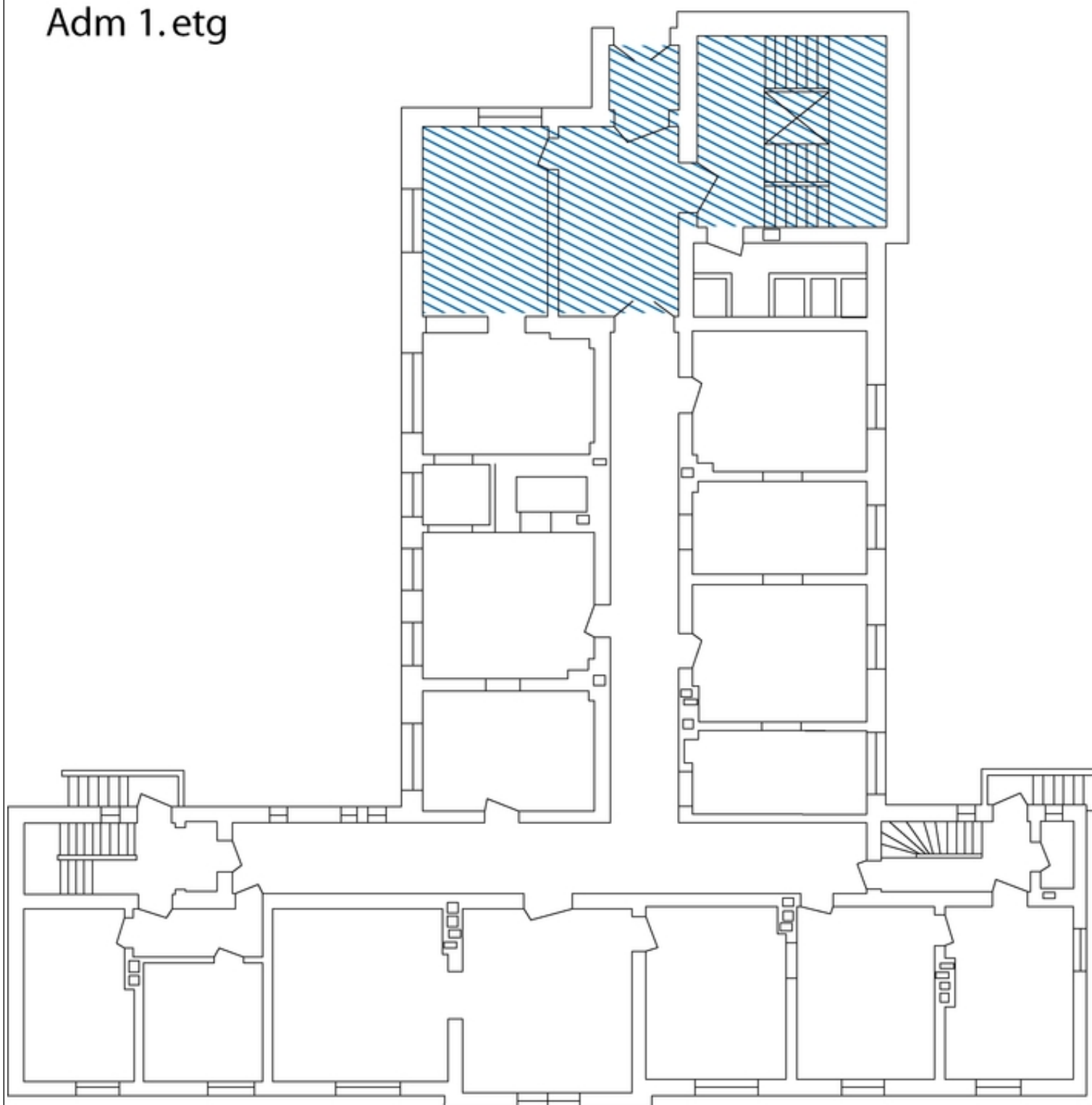
Fredning bygning

- Omfang:** Fredningen omfatter bygningens eksteriør og interiør i inngangsparti og ekspedisjon i 1. etasje og hovedtrapperom i alle etasjer. Fredningen av eksteriør og interiør inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, planløsning, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, gerikter, listverk, ildsteder, pipeløp over tak, og detaljer som veggmalier, skilt og dekor m.v. Fast inventar som skap, ovner, tekniske installasjoner m.v. er fredet som del av interiøret.
- Omfang interiør er markert på plantegning.
- Formål:** Formålet med fredningen er å bevare administrasjonsbygget som en arkitektur- og helsehistorisk viktig del av sykehusanlegget på Dikemark og som eksempel på et representativt hovedbygg med stor symbolverdi. Fredningen skal sikre bygningens opprinnelige arkitektur. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater. Formål med fredning av interiør er å opprettholde opprinnelig rominndeling med opprinnelige og eldre bygningsdeler, overflater og materialbruk, belysning, armaturer, veggmalier og detaljer, samt opprinnelig fast inventar.
- Begrunnelse:** Administrasjonsbygget har svært høy arkitekturhistorisk- og helsehistorisk verdi og er et viktig symbolbygg og element i et samlet bygningsmiljø med svært stor bevaringsverdi. Som sykehusets hovedbygning er bygget sentralt plassert ved hovedferdselsåren til sykehuset og i midtaksen mot sykehusets hovedport og nåværende legebygg. Symbolfunksjonen framheves med klokketårnet, materialbruken og som den mest detaljerte av samtlige sykehusbygninger på Dikemark. Ved siden av den tidligere overlegevillaen er administrasjonsbygget bygget med mest markant preg av jugendstil. Bygningens eksteriør og opprinnelige detaljering er svært godt bevart og viser institusjonsarkitektur i tråd med samtidens øvrige arkitektur. Detaljer og elementer knytter hovedbygningen til øvrige bygninger fra anleggets første tiår.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets
landsverneplan

Adm 1. etg

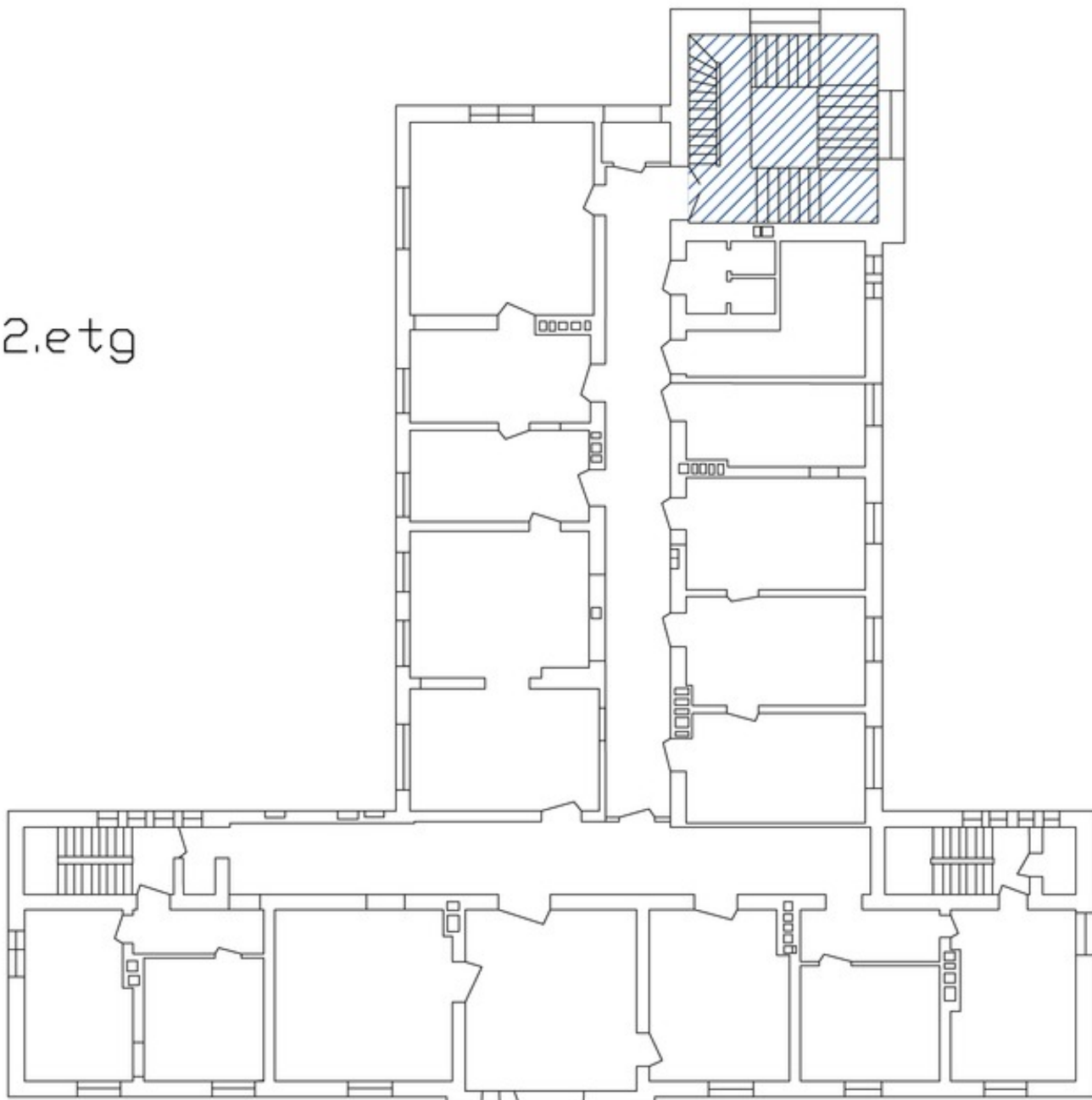

Plantegning 1. etasje, administrasjonsbygning. Omfang interiørfredning er markert med blå skravur.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

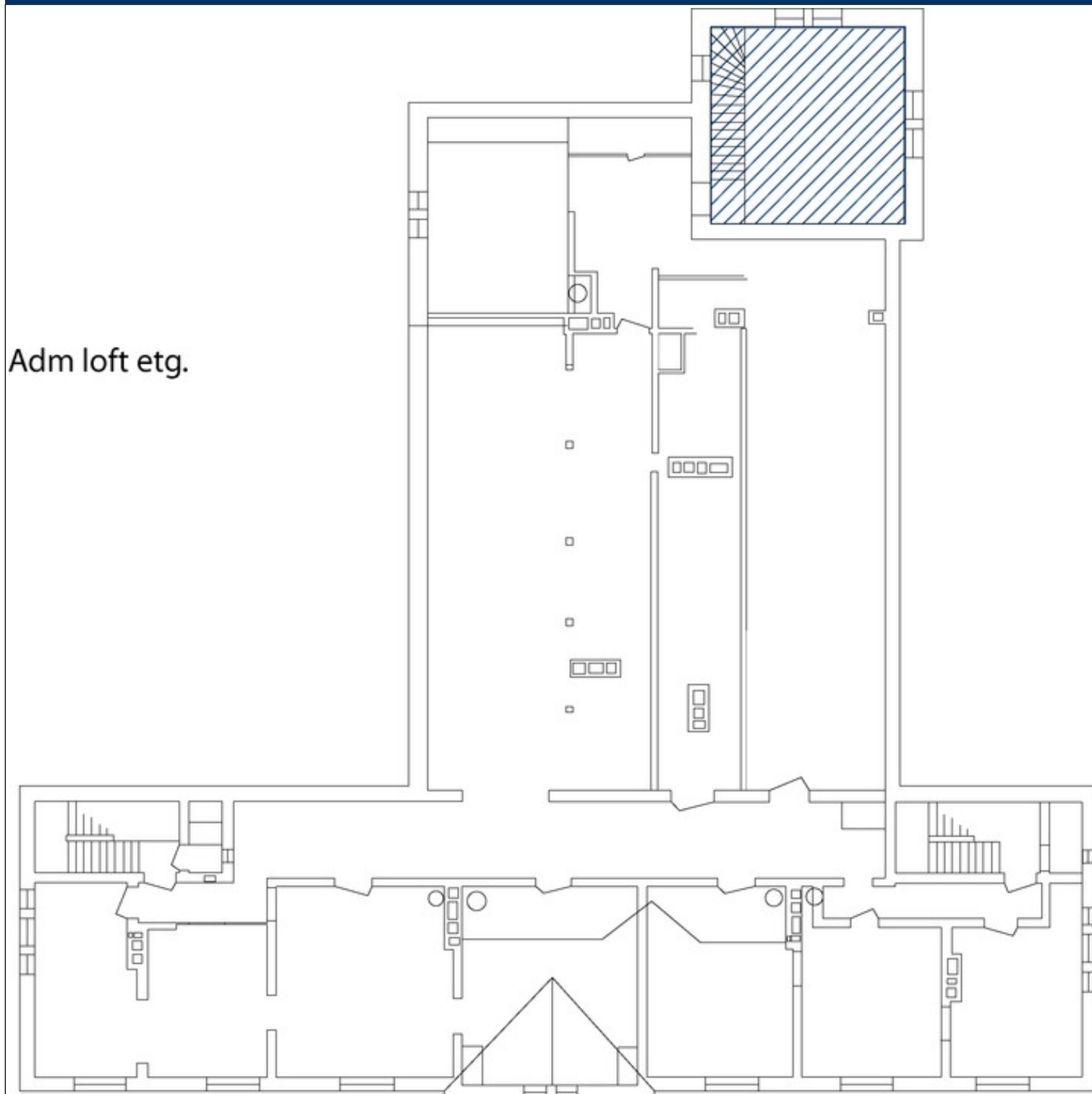
Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets
landsverneplan

Adm 2.etg

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

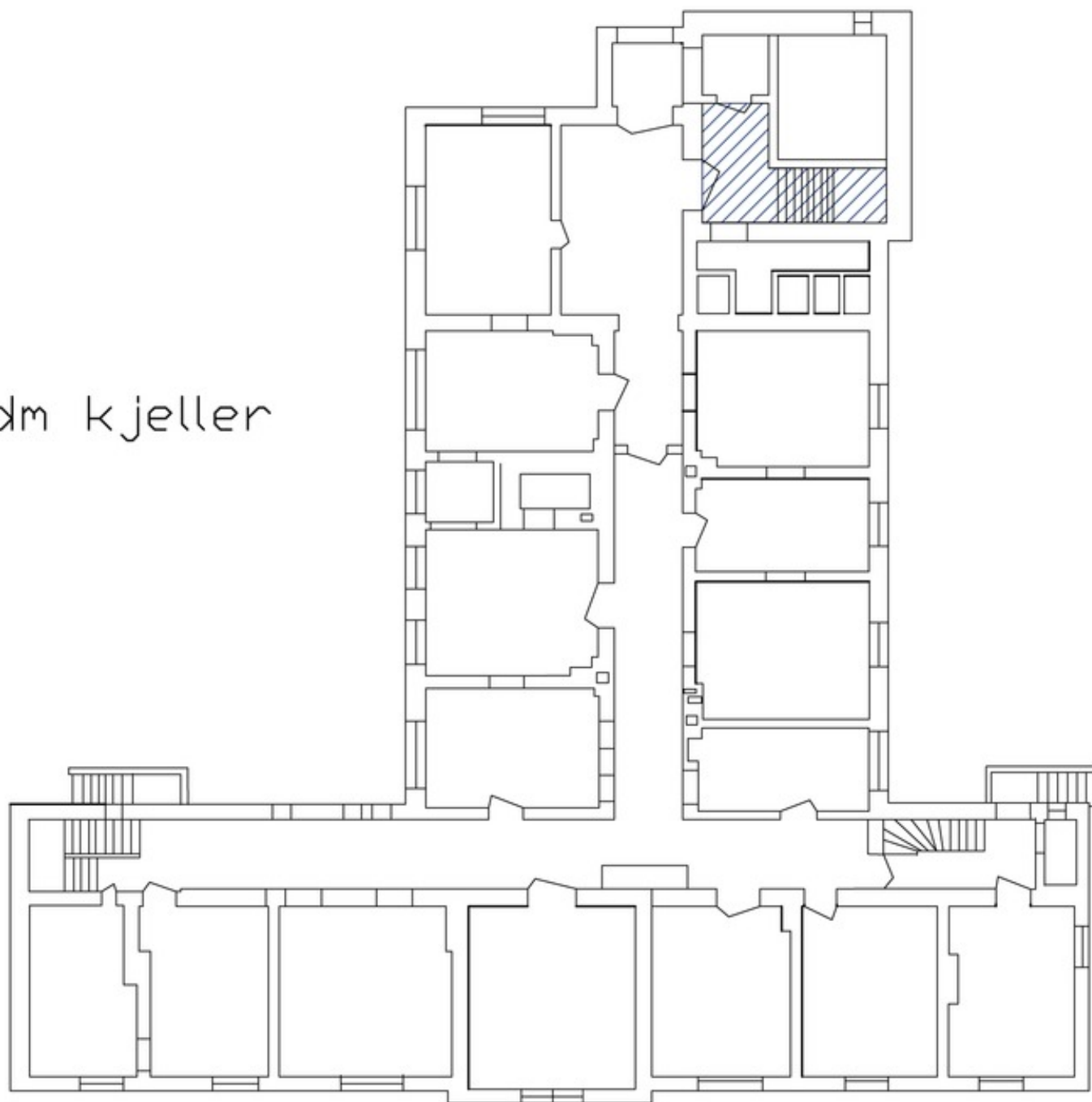
Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

Adm kjeller

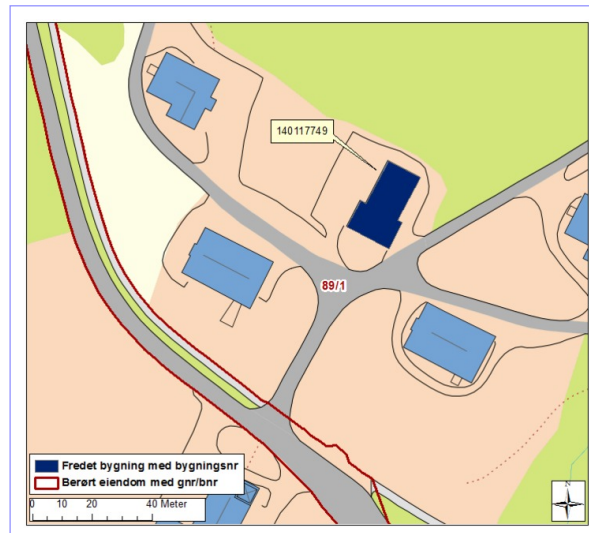

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

02 LEGBYGNING

Bygningsnr:	140117749
Gnr/bnr:	89/1
Oppført:	1906
AskeladdenID:	148681-15
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9900433 Kompleks 9900030

Fredning bygning

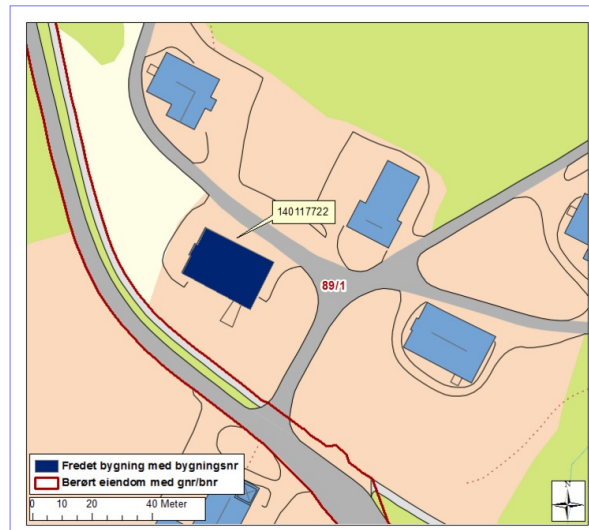
Omfang:	Fredningen omfatter bygningens eksteriør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, pipeløp over tak og detaljer som skilt og dekor m.v.
Formål:	Formålet med fredningen er å bevare bygningen fra 1906 som arkitektur- og helsehistorisk viktig del av sykehusanlegget på Dikemark og som eksempel på kombinert verksted- og boligbygning. Fredningen skal sikre bygningens opprinnelige jugendpregete arkitektur. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater.
Begrunnelse:	Legebygningen fra 1906 har stor arkitektur- og helsehistorisk verdi som kombinert bolig- og verkstedbygg og som viktige element i et samlet bygningsmiljø med stor helsehistorisk og arkitektonisk verdi. Bygningen er et helt vesentlig bygningselement i den representative og sentrale delen av sykehusanlegget. Bygningen danner en pendant til Administrasjonsbygget med Kurhus 1 og 2 som flankerende elementer på hver side av midtaksen og med parkmessig opparbeidet utearealer. Den kombinerte funksjonen er karakteristisk for Dikemark og andre sykehusanlegg i perioden. Verksteddriften vitner både om den rolle arbeidsterapi ble tillagt og om arbeidsføre pasienters bidrag til sykehusets drift og selvforsyning. Bygningstypen er et viktig historiefortellende element i det differensierte bygningsmiljøet på Dikemark.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

03 KURHUS I

Bygningsnr:	140117722
Gnr/bnr:	89/1
Oppført:	1906
AskeladdenID:	148681-14
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9900432 Kompleks 9900030

Fredning bygning

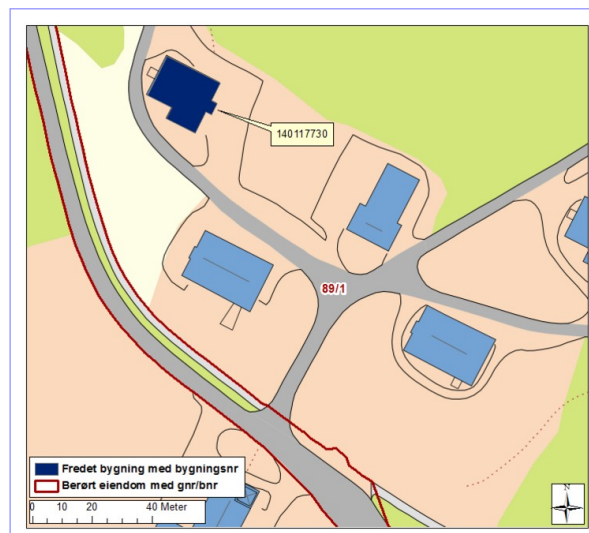
Omfang:	Fredningen omfatter bygningens eksteriør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, pipeløp over tak og detaljer som skilt og dekor m.v.
Formål:	Formålet med fredningen er å bevare bygningen som arkitektur- og helsehistorisk viktig del av sykehusanlegget på Dikemark og som eksempel på en villapreget pasientpaviljong fra 1905. Fredningen skal sikre bygningens opprinnelige jugendpregete arkitektur. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater.
Begrunnelse:	Bygningen har høy arkitekturhistorisk og helsehistorisk verdi som pasientbygning og som del av et samlet bygningsmiljø med svært stor bevaringsverdi. Bygningen ble bygget som mottaks- og vaktavdeling for menn og danner et helt vesentlig bygningselement i sykehusets sentrale område. Bygningen danner en pendant til "Kurhus II" som flankerende elementer på hver side av midtaksen og med parkmessig opparbeidet utearealer.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

04 PENSJONATET

Bygningsnr:	140117730
Gnr/bnr:	89/1
Oppført:	1905
AskeladdenID:	148681-16
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9900434 Kompleks 9900030

Fredning bygning

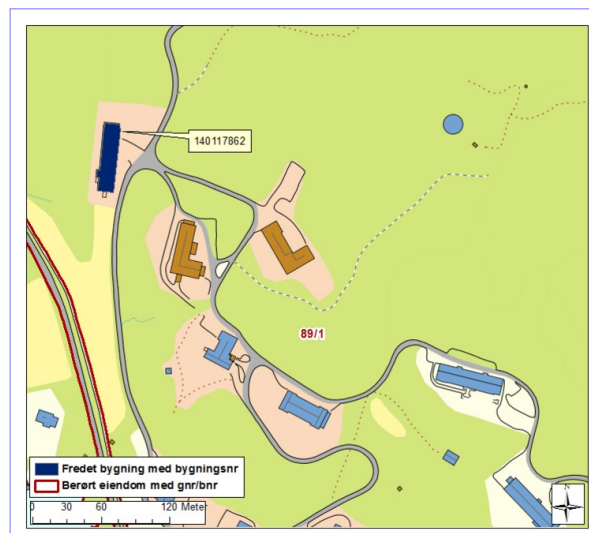
Omfang:	Fredningen omfatter bygningens eksteriør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, pipeløp over tak og detaljer som skilt og dekor m.v.
Formål:	Formålet med fredningen er å bevare bygningen som arkitektur- og helsehistorisk viktig del av sykehusanlegget på Dikemark og som eksempel på en villapreget pasientpaviljong fra 1905. Fredningen skal sikre bygningens opprinnelige jugendpregete arkitektur. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater.
Begrunnelse:	Bygningen har høy arkitekturhistorisk og helsehistorisk verdi som pasientpaviljong og som del av et samlet bygningsmiljø med svært stor bevaringsverdi. Bygningen ble reist som avdeling for rolige menn og har en villaliknende utforming, plassert med en mindre hage ved sykehusets sentrale område. Bygningen er et viktig element i overgangen mellom den formelle delen og den uformelle delen av sykehusanlegget.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

05 BJØRKELI

Bygningsnr:	140117862
Gnr/bnr:	89/1
Oppført:	1919
AskeladdenID:	148681-2
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9900419 Kompleks 9900030

Fredning bygning

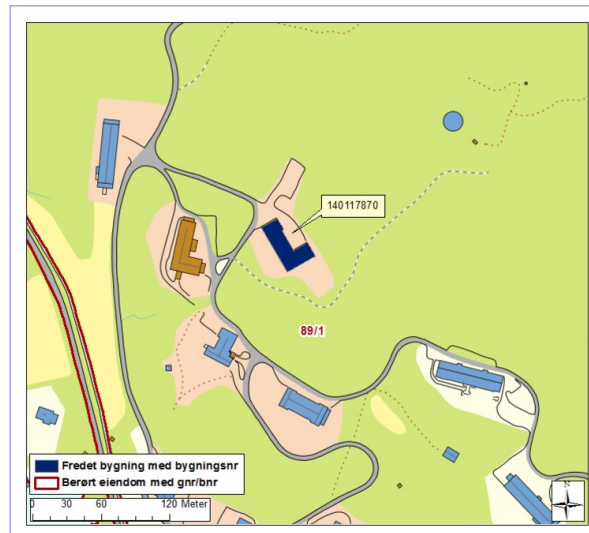
Omfang:	Fredningen omfatter bygningens eksteriør og interiør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, planløsning, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, gerikter, listverk, ildsteder, pipeløp over tak, og detaljer som skilt og dekor m.v. Fast inventar som skap, ovner, tekniske installasjoner m.v. er fredet som del av interiøret.
Formål:	Formålet med fredningen er å bevare bygningen som arkitektur- og helsehistorisk viktig del av sykehusanlegget på Dikemark og som eksempel på pasientpaviljong fra 1918 med senere innredet laboratorium. Fredningen skal sikre bygningens opprinnelige jugendpregete arkitektur og interiør. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater. Formål med fredning av interiør er å opprettholde opprinnelig rominndeling med opprinnelige og eldre bygningsdeler, overflater og materialbruk, belysning, armaturer og detaljer, samt opprinnelig fast inventar.
Begrunnelse:	Bygningen har høy arkitekturhistorisk og helsehistorisk verdi som pasientpaviljong og som del av et samlet bygningsmiljø med svært stor bevaringsverdi. I tillegg er bygningen i nasjonal sammenheng enestående som bevart psykiatrisk forskningslaboratorium fra mellomkrigstiden. Bygningen ble bygget som avdeling for betalende mannlige pasienter og er i all hovedsak tvillingbygg til tilsvarende bygning på kvinneavdelingen. Bygningen har en enkel rektangulær utforming med representative fellesrom og oppholdsrom som har stor kildeverdi som eksempel på sosial gradering også innenfor helsevesenet.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

06 FURULI

Bygningsnr:	140117870
Gnr/bnr:	89/1
Oppført:	1931
AskeladdenID:	148681-4
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9900421 Kompleks 9900030

Fredning bygning

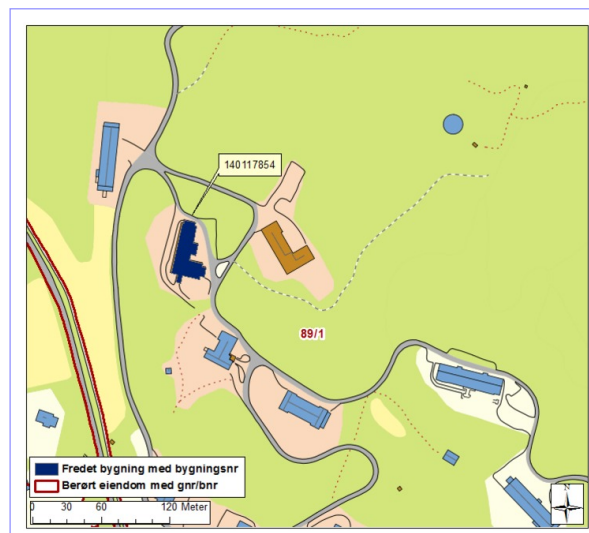
Omfang:	Fredningen omfatter bygningens eksteriør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, pipeløp over tak og detaljer som skilt og dekor m.v.
Formål:	Formålet med fredningen er å bevare bygningen som arkitektur- og helsehistorisk viktig del av sykehusanlegget på Dikemark og som eksempel på pasientpaviljong fra 1931. Fredningen skal sikre bygningens opprinnelige arkitektur. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater.
Begrunnelse:	Bygningen har høy arkitekturhistorisk og helsehistorisk verdi som pasientbygg og som del av et anlegg med samlet bygningsmiljø med høy helsehistorisk og kulturhistorisk verdi. Bygningen ble reist som avdeling for krevende mannlige pasienter i randsonen av anlegget mot Slottsberget og er pendant til kvinneavdelingens "Granli". Bygget er det første på Dikemark som kombinerte pasientavdelinger med verksteder og rom for arbeidsterapi. Avdelingen var den siste utvidelsen på mannssiden og den største av mannsavdelingene med 82 sengeplasser. Slik er bygningen et representativt eksempel på at utviklingen innen psykiatrien tok en annen retning enn forutsatt da sykehuset ble planlagt.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

07 BJERGET

Bygningsnr:	140117854
Gnr/bnr:	89/1
Oppført:	1911
AskeladdenID:	148681-3
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9900420 Kompleks 9900030

Fredning bygning

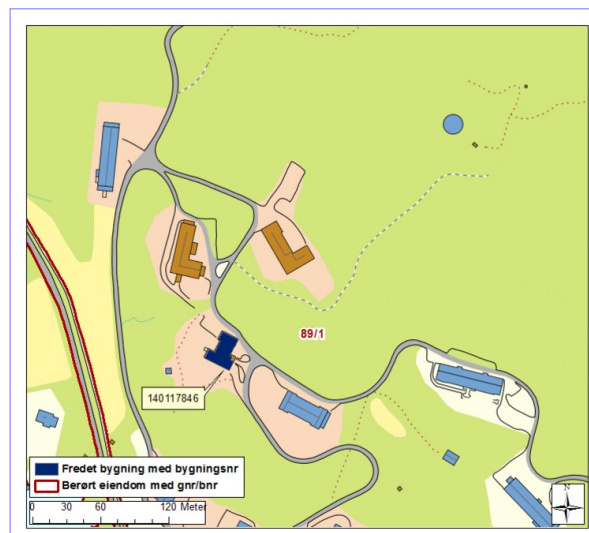
Omfang:	Fredningen omfatter bygningens eksteriør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, pipeløp over tak og detaljer som skilt og dekor m.v.
Formål:	Formålet med fredningen er å bevare bygningen som arkitektur- og helsehistorisk viktig del av sykehusanlegget på Dikemark og som eksempel på pasientpaviljong fra 1911. Fredningen skal sikre bygningens opprinnelige jugendpregete arkitektur. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater.
Begrunnelse:	Bygningen har høy arkitekturhistorisk og helsehistorisk verdi som pasientpaviljong for urolige pasienter og som del av et samlet bygningsmiljø med svært stor bevaringsverdi. Avdelingen ble bygget for krevende mannlige pasienter og er i all hovedsak tvillingbygg til kvinneavdelingens "Lien". Avdelingen var den første i en rekke utvidelser kort etter at kvinnesiden i anlegget sto ferdig. Bygningen markerer et vendepunkt bort fra endring fra det planlagte koloniasylet og i stedet vekt på større avdelinger. Bygningens størrelse og vinkelformete grunnplan var også et skritt bort fra sykehusets villalikhende arkitektur og ga retning for videre utvikling av sykehusarkitekturen på Dikemark. Materialbruk og etablerte motiver med gavloppbygg, gesimisprofiler, vindusomramming, verandaer m.v. ble videreført, men med tydelige innslag av nybarokk.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

08 UTSIKTEN

Bygningsnr:	140117846
Gnr/bnr:	89/1
Oppført:	1905
AskeladdenID:	148681-5
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9900422 Kompleks 9900030

Fredning bygning

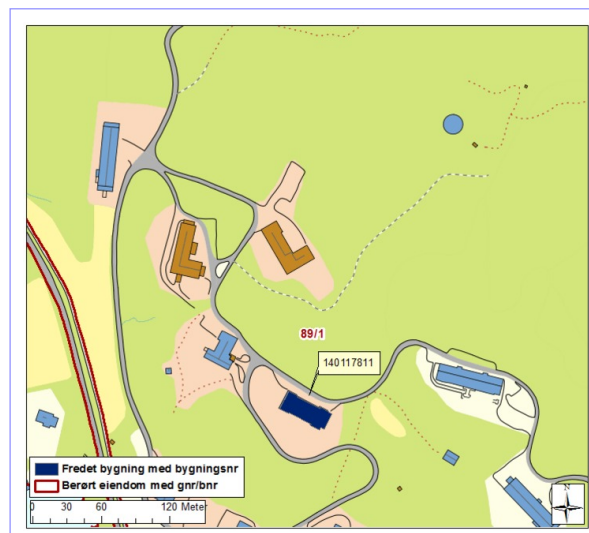
Omfang:	Fredningen omfatter bygningens eksteriør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, pipeløp over tak og detaljer som skilt og dekor m.v.
Formål:	Formålet med fredningen er å bevare bygningen som arkitektur- og helsehistorisk viktig del av sykehusanlegget på Dikemark og som eksempel på pasientpaviljong fra 1905. Fredningen skal sikre bygningens opprinnelige jugendpregete arkitektur. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater.
Begrunnelse:	Bygningen har høy arkitekturhistorisk og helsehistorisk verdi som pasientpaviljong og som del av et samlet bygningsmiljø med svært stor bevaringsverdi. Bygningen med celleavdeling ble reist som avdeling for krevende menn og ble plassert tilbaketrukket mot skogen i den daværende randsonen av sykehusanlegget. Bygningens form speiler funksjonen med isolatavdeling i egen fløy med separat utgang til inngjerdet luftegård som i dag er borte. Bygningens funksjon gjenspeiles også ved at den mangler veranda for pasientene i motsetning til øvrige avdelinger fra sykehusets eldste fase.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

09 SLOTTET

Bygningsnr:	140117811
Gnr/bnr:	89/1
Oppført:	1905
AskeladdenID:	148681-6
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9900423 Kompleks 9900030

Fredning bygning

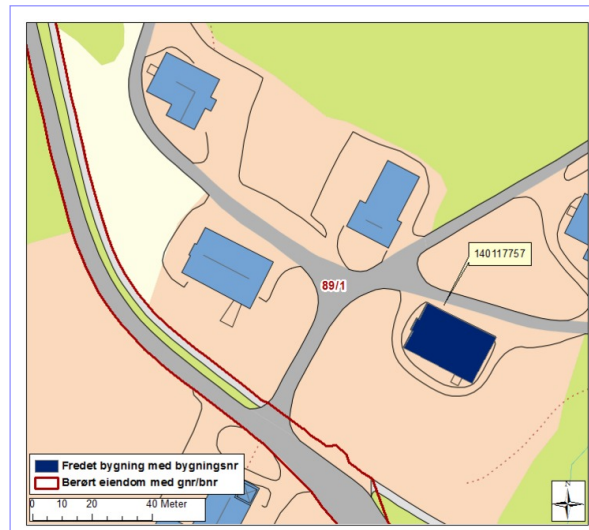
Omfang:	Fredningen omfatter bygningens eksteriør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, pipeløp over tak og detaljer som skilt og dekor m.v.
Formål:	Formålet med fredningen er å bevare bygningen som arkitektur- og helsehistorisk viktig del av sykehusanlegget på Dikemark og som eksempel på pasientpaviljong fra 1905. Fredningen skal sikre bygningens opprinnelige arkitektur. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater.
Begrunnelse:	Bygningen har høy arkitekturhistorisk og helsehistorisk verdi som pasientbygning og som del av et samlet bygningsmiljø med svært stor bevaringsverdi. Bygningen ble reist som avdeling for krevende menn og ble plassert tilbaketrukket, delvis skjermet, mellom avdeling for rolige og avdeling for urolige. Avdelingen var opprinnelig den største på mannsiden på Dikemark noe som også gjenspeiler seg i den mer institusjonspregete arkitekturen sammenliknet med den mer villaliknende for rolige pasienter. Slik er bygningen et helt vesentlig historiefortellende element med stor miljømessig verdi fra sykehusanleggets eldste tid.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

10 KURHUS II

Bygningsnr:	140117757
Gnr/bnr:	89/1
Oppført:	1908
AskeladdenID:	148681-13
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9900431 Kompleks 9900030

Fredning bygning

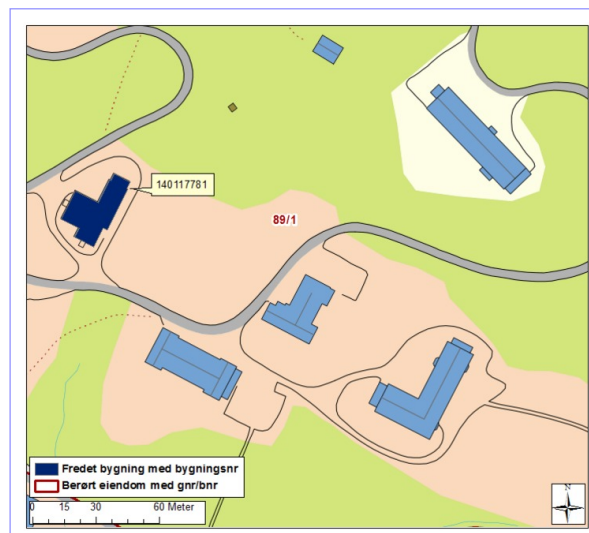
Omfang:	Fredningen omfatter bygningens eksteriør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, pipeløp over tak og detaljer som skilt og dekor m.v.
Formål:	Formålet med fredningen er å bevare bygningen som arkitektur- og helsehistorisk viktig del av sykehusanlegget på Dikemark og som eksempel på villapreget pasientpaviljong fra 1908. Fredningen skal sikre bygningens opprinnelige jugendpregete arkitektur. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater.
Begrunnelse:	Bygningen har høy arkitekturhistorisk og helsehistorisk verdi som pasientbygning og som del av et samlet bygningsmiljø med svært stor bevaringsverdi. Bygningen ble bygget som i mottaks- og vaktavdeling for kvinner og danner et helt vesentlig bygningselement i sykehusets sentrale område. Bygningen danner pendant til "Kurhus I" som flankerende elementer på hver side av midtaksen og med parkmessig opparbeidet utearealer.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

11 HOSPITSET

Bygningsnr:	140117781
Gnr/bnr:	89/1
Oppført:	1908
AskeladdenID:	148681-12
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9900430 Kompleks 9900030

Fredning bygning

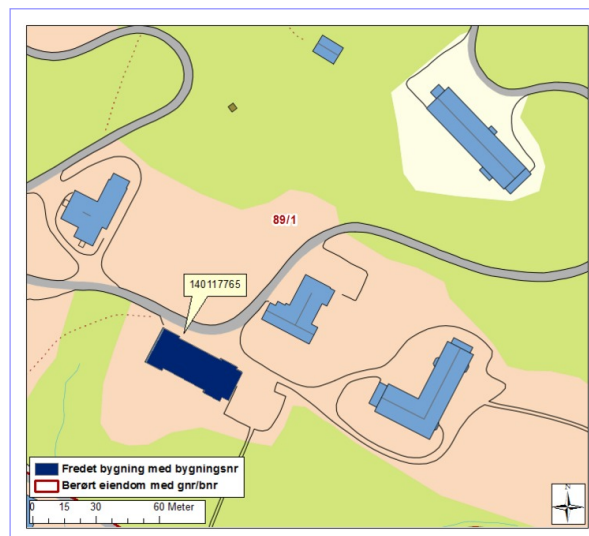
- Omfang:** Fredningen omfatter bygningens eksteriør og interiør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, planløsning, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, gerikter, listverk, ildsteder, pipeløp over tak, og detaljer som skilt og dekor m.v. Fast inventar som skap, ovner, tekniske installasjoner m.v. er fredet som del av interiøret.
- Formål:** Formålet med fredningen er å bevare bygningen som arkitektur- og helsehistorisk viktig del av sykehusanlegget på Dikemark og som eksempel på villapreget pasientpaviljong fra 1908. Fredningen skal sikre bygningens opprinnelige jugendpregete arkitektur. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater. Formål med fredning av interiør er å opprettholde opprinnelig rominndeling med opprinnelige og eldre bygningsdeler, overflater og materialbruk, belysning, armaturer, veggmalier og detaljer, samt opprinnelig fast inventar.
- Begrunnelse:** Bygningen har høy arkitekturhistorisk og helsehistorisk verdi som pasientpaviljong og som del av et samlet bygningsmiljø med svært stor bevaringsverdi. Bygningen ble reist som avdeling for rolige kvinner og har en villaliknende utforming, plassert med en mindre hage ved sykehusets sentrale område. Sidefløyen mot nord rommer sykehusets forsamlingslokale som også fungerer som kirkerom ved behov. Bygningen er et viktig element i den representative såvel som den behandlingsmessige delen av sykehusanlegget.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

12 BORGEN

Bygningsnr:	140117765
Gnr/bnr:	89/1
Oppført:	1908
AskeladdenID:	148681-11
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9900429 Kompleks 9900030

Fredning bygning

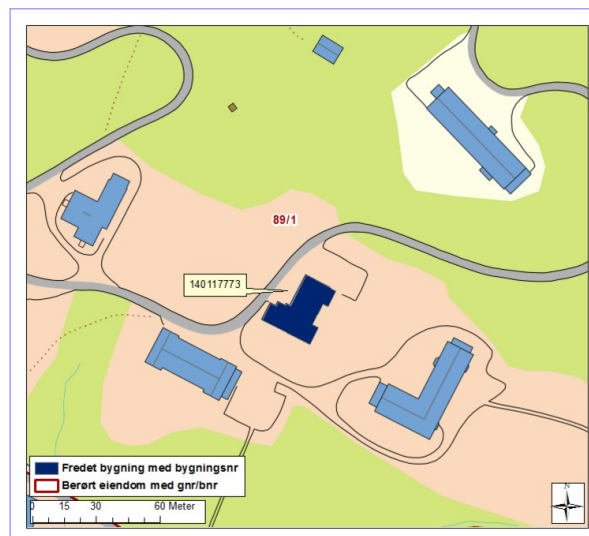
Omfang:	Fredningen omfatter bygningens eksteriør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, pipeløp over tak og detaljer som skilt og dekor m.v.
Formål:	Formålet med fredningen er å bevare bygningen som arkitektur- og helsehistorisk viktig del av sykehusanlegget på Dikemark og som eksempel på pasientpaviljong fra 1908. Fredningen skal sikre bygningens opprinnelige arkitektur. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater.
Begrunnelse:	Bygningen har høy arkitekturhistorisk og helsehistorisk verdi som pasientbygning og som del av et samlet bygningsmiljø med svært stor bevaringsverdi. Bygningen ble reist som avdeling for krevende kvinner og ble plassert tilbaketrukket, delvis skjermet, mellom avdeling for rolige og avdeling for urolige. Avdelingen var opprinnelig den største på kvinnesiden på Dikemark, noe som også gjenspeiler seg i den mer institusjonspregete arkitekturen sammenliknet med den mer villalikhende for rolige pasienter. Slik er bygningen et helt vesentlig historiefortellende element med stor miljømssige verdi fra sykehusanleggets eldste tid.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

13 KLOSTERET

Bygningsnr:	140117773
Gnr/bnr:	89/1
Oppført:	1908
AskeladdenID:	148681-10
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9900428 Kompleks 9900030

Fredning bygning

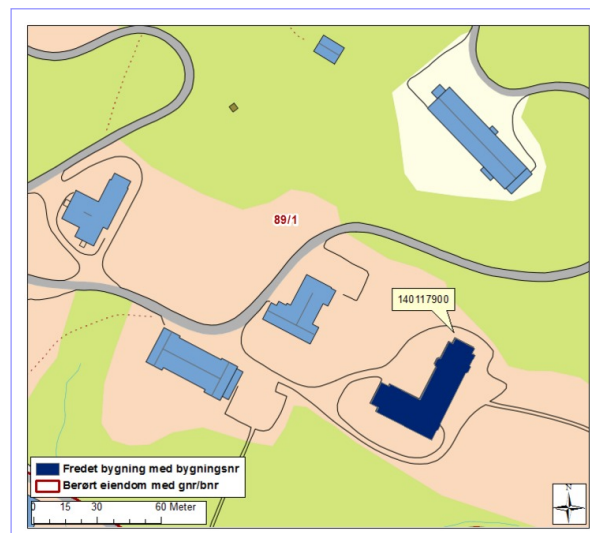
- Omfang:** Fredningen omfatter bygningens eksteriør og interiør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, planløsning, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, gerikter, listverk, ildsteder, pipeløp over tak, og detaljer som skilt og dekor m.v. Fast inventar som skap, ovner, tekniske installasjoner m.v. er fredet som del av interiøret.
- Formål:** Formålet med fredningen er å bevare bygningen som arkitektur- og helsehistorisk viktig del av sykehusanlegget på Dikemark og som eksempel på pasientpaviljong fra 1908. Fredningen skal sikre bygningens opprinnelige jugendpregete arkitektur og gjenværende deler av opprinnelig og eldre interiør. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater. Formål med fredning av interiør er å opprettholde opprinnelig rominndeling med opprinnelige og eldre bygningsdeler, overflater og materialbruk, belysning, armaturer og detaljer, samt opprinnelig fast inventar.
- Begrunnelse:** Bygningen har høy arkitekturhistorisk og helsehistorisk verdi som pasientbygning og som del av et samlet bygningsmiljø med svært stor bevaringsverdi. Bygningen har stor kildemessig og historiefortellende verdi. Store deler av interiørene med fellesrom m.v. er bevart med vesentlige historiefortellende elementer med stor kildeverdi. Isolatfløyen med cellenes særegne utforming og dørromramming er i hovedtrekk bevart, som ett av få eksempler fra perioden. Bygningen ble reist som avdeling for krevende kvinner og ble plassert tilbaketrukket mot skogen i den daværende randsonen av sykehusanlegget. Bygningens form speiler funksjonen med isolatavdeling i egen fløy med separat utgang til inngjerdet luftegård som i dag er borte. Bygningens funksjon vises også ved at den mangler veranda for pasientene i motsetning til øvrige avdelinger fra sykehusets eldste fase.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

14 LIEN

Bygningsnr:	140117900
Gnr/bnr:	89/1
Oppført:	1913
AskeladdenID:	148681-9
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9900427 Kompleks 9900030

Fredning bygning

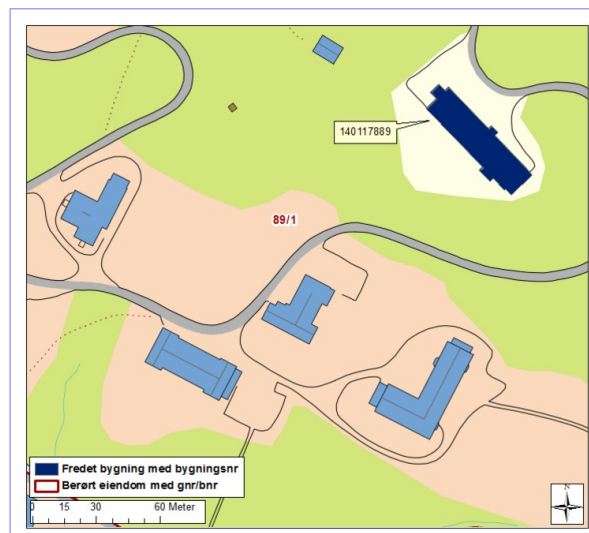
Omfang:	Fredningen omfatter bygningens eksteriør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, pipeløp over tak og detaljer som skilt og dekor m.v.
Formål:	Formålet med fredningen er å bevare bygningen som arkitektur- og helsehistorisk viktig del av sykehusanlegget på Dikemark og som eksempel på pasientpaviljong fra 1913. Fredningen skal sikre bygningens opprinnelige jugendpregete arkitektur. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater.
Begrunnelse:	Bygningen har høy arkitekturhistorisk og helsehistorisk verdi som pasientpaviljong for urolige pasienter og som del av et samlet bygningsmiljø med svært stor bevaringsverdi. Avdelingen ble bygget for krevende kvinnelige pasienter og er i all hovedsak tvillingbygg til mannsavdelingens "Bjerget". Bygningen var den andre paviljongen i en rekke utvidelser kort etter at kvinnesiden i anlegget sto ferdig. Materialbruk og etablerte motiver med gavloppbygg, gesimsprofiler, vindusomramming verandaer m.v. slutter opp om sykehusets arkitektur, men med tydelige innslag av nybarokk stil.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

16 KRINGSJÅ

Bygningsnr:	140117889
Gnr/bnr:	89/1
Oppført:	1921
AskeladdenID:	148681-8
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9900425 Kompleks 9900030

Fredning bygning

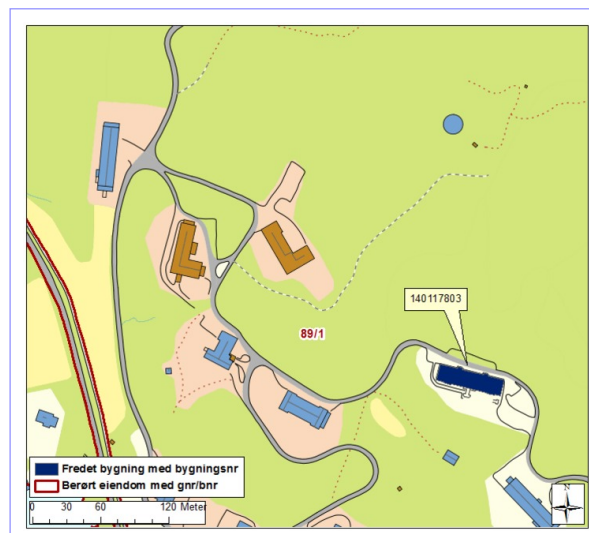
Omfang:	Fredningen omfatter bygningens eksteriør og interiør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, planløsning, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, gerikter, listverk, ildsteder, pipeløp over tak, og detaljer som skilt og dekor m.v. Fast inventar som skap, ovner, tekniske installasjoner m.v. er fredet som del av interiøret.
Formål:	Formålet med fredningen er å bevare bygningen som arkitektur- og helsehistorisk viktig del av sykehusanlegget på Dikemark og som eksempel på pasientpaviljong fra 1921. Fredningen skal sikre bygningens opprinnelige jugendpregete arkitektur og interiør. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater. Formål med fredning av interiør er å opprettholde opprinnelig rominndeling med opprinnelige og eldre bygningsdeler, overflater og materialbruk, belysning, armaturer og detaljer, samt opprinnelig fast inventar.
Begrunnelse:	Bygningen har høy arkitekturhistorisk og helsehistorisk verdi som pasientpaviljong og som del av et samlet bygningsmiljø med svært stor bevaringsverdi. Bygningen ble bygget som avdeling for betalende kvinnelige pasienter og er i all hovedsak tvillingbygg til mannsavdelingens "Bjørkeli". Bygningen har en enkel rektangulær utforming med til dels svært godt bevarte interiører, med pasientrom, representative fellesrom og oppholdsrom som har stor kildeverdi som sjeldne eksempler på sosial gradering innenfor datidens helsevesen.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

17 DAGALI

Bygningsnr:	140117803
Gnr/bnr:	89/1
Oppført:	1934
AskeladdenID:	148681-7
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9900424 Kompleks 9900030

Fredning bygning

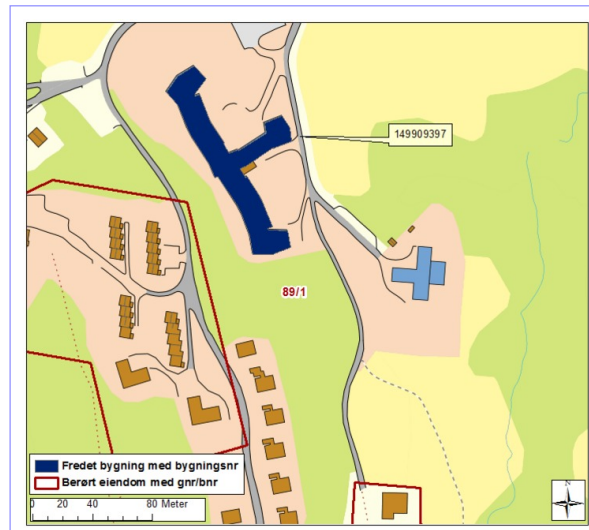
- Omfang:** Fredningen omfatter bygningens eksteriør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, pipeløp over tak og detaljer som skilt og dekor m.v.
- Formål:** Formålet med fredningen er å bevare bygningen som arkitektur- og helsehistorisk viktig del av sykehusanlegget på Dikemark og som eksempel på pasientbygg fra 1934. Fredningen skal sikre bygningens opprinnelige funksjonalistiske arkitektur. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater.
- Begrunnelse:** Bygningen har høy arkitekturhistorisk og helsehistorisk verdi som pasientbygning og som del av et samlet bygningsmiljø med svært stor bevaringsverdi. Blokken ble bygget som såkalt vaktavdeling for "urolige" kvinner og ble lagt tilbaketrukket i skogkanten mot Slottsberget med god avstand til øvrige avdelinger. Da bygningen sto ferdig var avdelingen den største på Dikemark noe som også gjenspeiler seg i den massive høyblokken. Slik er bygningen også et eksempel på hvordan institusjonsbyggeriet endret seg i takt med økende hospitalisering av sinnslidende, en utviklingsretning som ikke ble forutsett da sykehuset ble planlagt som et framtidig kolonisykehus. Bygningen er en av få i landet fra denne perioden med et klart funksjonalistisk preget formspråk. I likhet med "Furuli" på mannsiden vitner bygningen om en viss funksjonsblanding med verksteder og arbeidsrom kombinert med pasientavdelinger. Bygningen er et helt vesentlig bygningselement med stor historiefortellende verdi.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

18 AVDELING 3 VERKENSVEI 19

Bygningsnr:	149909397
Gnr/bnr:	89/1
Oppført:	1962
AskeladdenID:	148681-27
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9900445 Kompleks 9900030

Fredning bygning

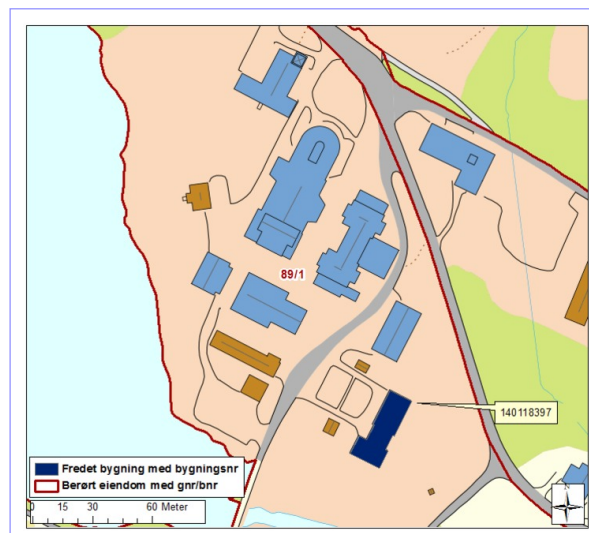
Omfang:	Fredningen omfatter bygningens eksteriør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, pipeløp over tak og detaljer som skilt og dekor m.v.
Formål:	Formålet med fredningen er å bevare bygningen som arkitektur- og helsehistorisk viktig del av sykehusanlegget på Dikemark og som eksempel på pasientbygg fra omkring 1960. Fredningen skal sikre bygningens opprinnelige arkitektur. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater.
Begrunnelse:	Bygningen har høy arkitekturhistorisk og helsehistorisk verdi som pasientbygning og som del av et samlet bygningsmiljø med svært stor bevaringsverdi. Bygningen er et viktig eksempel på svært godt bevart bygg på psykiatrisk sykehus fra perioden mellom 1950 og 1970 og speiler den generelle økning i antallet pasienter på psykiatriske sykehus på landsbasis såvel som nye behandlingsformer og krav til tidsmessige behandlingsbygg. Bygningens utforming og materialbruk står som en kontrast til den eldre arkitekturen på sykehuset. Den særpregete utformingen er uten paralleller ved noe sykehus i landet. Materialbehandling og utførelse vitner om høy kvalitet og bevisst formgivning. Som eneste behandlingsbygg fra etterkrigstiden på Dikemark representerer den et viktig historiefortellende element i et bygningsmiljø ellers er dominert av det tidlige 20. århundre.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

20 FOSSEKALLEN

Bygningsnr: 140118397
 Gnr/bnr: 89/1
 Oppført:
 AskeladdenID: 148681-25
 Referanse i landsverneplanen: Bygning 9900443
 Kompleks 9900030

Fredning bygning

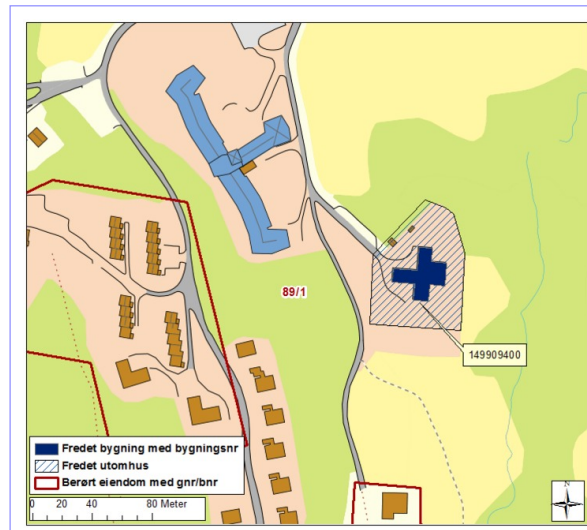
- Omfang:** Fredningen omfatter eksteriøret på hovedbygningens eldste del. Fredning av eksteriør inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, pipeløp over tak og detaljer som skilt og dekor m.v. Fredningen omfatter ikke tilbygget fra 1965.
- Formål:** Formålet med fredningen er å bevare bygningen som arkitektur- og helsehistorisk viktig del av sykehusanlegget på Dikemark og som eksempel på endring av eldre 1800-talls våningshus til sykehusformål. Fredningen skal sikre bygningens opprinnelige sveitserstilspregede arkitektur. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater.
- Begrunnelse:** Hovedbygningen på gården Eriksrud/ "Dikemark" har høy arkitekturhistorisk og helsehistorisk verdi som våningshus og historiefortellende element og som del av et samlet bygningsmiljø med svært stor bevaringsverdi. Bygningen er et godt bevart eksempel på våningshus fra siste halvdel av 1800-tallet, og er eneste bygg på det gamle gårdstunet som er bevart fra tiden før sykehuset ble etablert. Bruk av eldre bygg til sykehusformål var typisk for mange sykehus. På Dikemark innebar dette en kontinuitet ved at det gamle våningshuset i en årrekke var bolig for gårdsbestyreren. Bygningen er slik et viktig historiefortellende element i et i stor grad helhetlig formet bygningsmiljø fra første del av 20. århundre.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

21 STINALØKKA (barnehage/opprinnelig daghjem)

Bygningsnr:	149909400
Gnr/bnr:	89/1
Oppført:	1970
AskeladdenID:	148681-26
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9900444 Kompleks 9900030

Fredning bygning

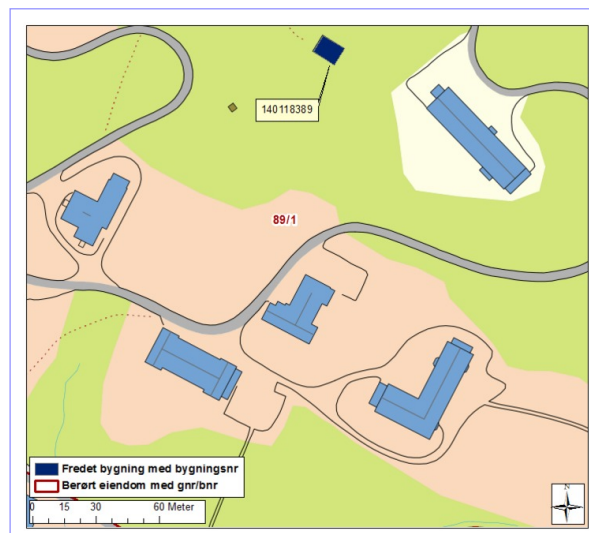
- Omfang:** Fredningen omfatter bygningens eksteriør og interiør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, planløsning, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, gerikter, listverk, ildsteder, pipeløp over tak, og detaljer som skilt og dekor m.v. Fast inventar som skap, ovner, tekniske installasjoner m.v. er fredet som del av interiøret.
- Formål:** Formålet med fredningen er å bevare bygningen som arkitektur- og helsehistorisk viktig del av sykehusanlegget på Dikemark og som eksempel på formålsbygget barnehage fra 1970. Fredningen skal sikre bygningens opprinnelige arkitektur med uteområde/lekeplass. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater. Formål med fredning av interiør er å opprettholde opprinnelig rominndeling med opprinnelige og eldre bygningsdeler, overflater og materialbruk, belysning, armaturer og detaljer, samt opprinnelig fast inventar.
- Begrunnelse:** Bygningen, opprinnelig bygget som daghjem, har høy arkitekturhistorisk og helsehistorisk verdi som barnehagebygg knyttet til et samlet bygningsmiljø med svært stor bevaringsverdi. Bygningen er et typisk eksempel på barnehagebygg fra perioden rundt 1970 og har også betydelig sosialhistorisk verdi. Sykehusene var som kvinnearbeidsplasser tidlig ute med barnehager for ansatte og speiler slik endringer i samfunnet med kvinners innmarsj i det lønnete arbeidslivet. Dette var det andre daghjemmet på Dikemark og det første som i sin helhet ble planlagt og bygget som barnehage. Særpreget er at det var fritidshjemsordning i egen avdeling og egen spebarnsstue noe som gjenspeiler datidens korte svangerskapspermisjoner. Spebarnsavdelingen er synlig i byggets arkitektur med inntrukket overbygget luftbalkong for barnevogner. Med sine 75 plasser var det et uvanlig stort daghjem som rommet barn fra 3 måneder til småskolealder. Materialbehandling og utførelse er typisk for årene rundt 1970 og vitner om høy kvalitet og bevisst formgivning i såvel eksteriør som interiør.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

22 KJØKKENKROKEN, SYKEHUSVEIEN 13

Bygningsnr:	140118389
Gnr/bnr:	89/1
Oppført:	
AskeladdenID:	148681-1
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9900414 Kompleks 9900030

Fredning bygning

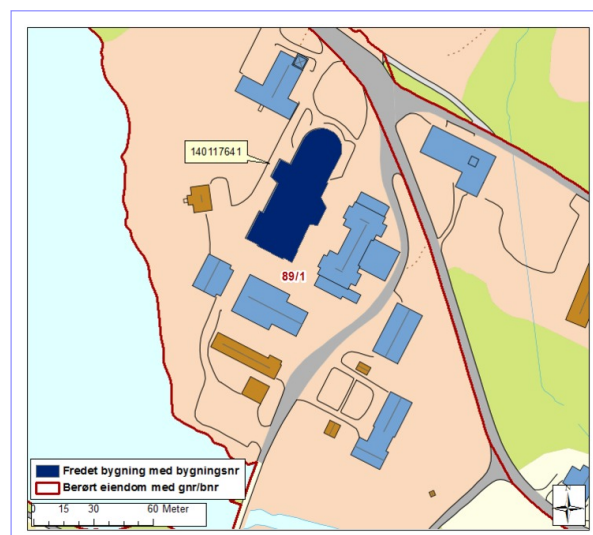
Omfang:	Fredningen omfatter bygningens eksteriør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, pipeløp over tak og detaljer som skilt og dekor m.v.
Formål:	Formålet med fredningen er å bevare stuebygningen om del av sykehusanlegget på Dikemark og som eksempel på endring av eldre bebyggelse til sykehusformål. Fredningen skal sikre bygningens opprinnelige arkitektur med senere endringer. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater.
Begrunnelse:	Bygningen er et viktig historiefortellende element i et i stor grad helhetlig formet bygningsmiljø fra første del av 20. århundre. Bygningen er et typisk eksempel på en tradisjonelt utformet laftet stuebygning med sveisterstilspreg. Bygningen er ett av to bygg på sykehusområdet som er eldre enn sykehuset. Bruk av eldre bygg til sykehusformål er typisk for mange sykehus.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

24 KJØKKENBYGNING

Bygningsnr:	140117641
Gnr/bnr:	89/1
Oppført:	1905
AskeladdenID:	148681-19
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9900437 Kompleks 9900030

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

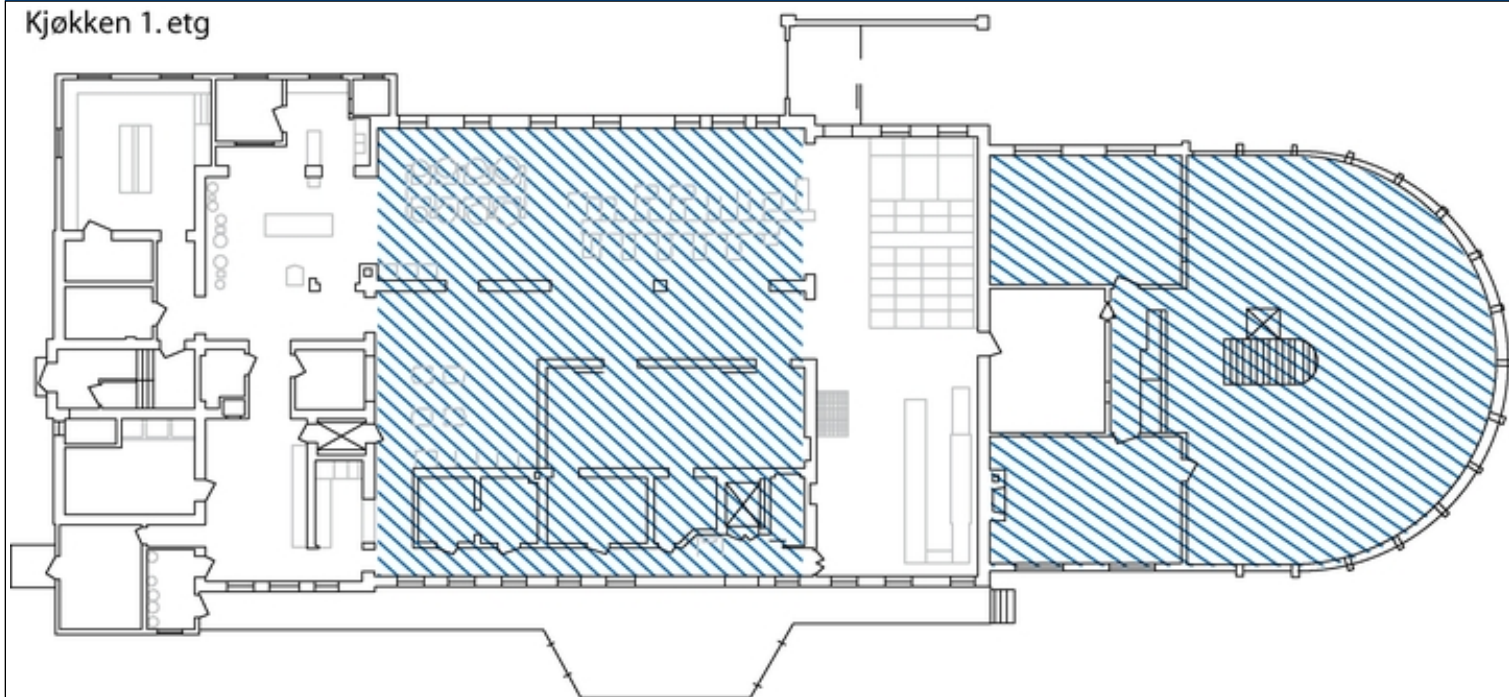
Fredning bygning

- Omfang:** Fredningen omfatter bygningens eksteriør og interiør i vestibyle i underetasje, og kantine med tilliggende møterom og overlyshall i opprinnelig produksjonskjøkken i 1. etasje. Fredningen av eksteriør og interiør inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, planløsning, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, gerikter, listverk, ildsteder, pipeløp over tak, og detaljer som skilt og dekor m.v. Fast inventar som skap, ovner, tekniske installasjoner m.v. er fredet som del av interiøret.
- Omfang interiør er markert på plantegning.
- Formål:** Formålet med fredningen er å bevare bygningen som del av sykehusanlegget på Dikemark og som eksempel på industrikjøkken fra 1905 med tilbygget personalkantine fra 1961. Fredningen skal sikre bygningens opprinnelige jugendpregete arkitektur med modernistisk kantinebygg/endringer fra 1961. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater. Formål med fredning av interiør er å opprettholde opprinnelig rominndeling med opprinnelige og eldre bygningsdeler, overflater og materialbruk, belysning, armaturer og detaljer, samt opprinnelig fast inventar.
- Begrunnelse:** Hovedkjøkkenet har høy arkitekturhistorisk og helsehistorisk verdi som økonomibygget og som del av et samlet bygningsmiljø med svært stor bevaringsverdi. Kjøkkenet var en helt vesentlig forutsetning for driften av sykehuset. Bygningstypen ble vanlig ved større sykehus fra slutten av 1800-tallet som del av utviklingen av større for sin tid moderne sykehus. Produksjonskjøkkenets eksteriør er til tross for tilbygg svært godt bevart med karakteristiske overlysvinduer og brede bygningsvolumer som røper planforhold nøye tilpasset produksjons- og arbeidsprosessene. Den sentrale kjøkkenhallen med delvis eksponert historistisk sperretak er trolig den eneste bevarte ved noen norsk institusjon fra perioden. Personalkantinen er både i formspråk og funksjon et tidstypisk eksempel på velferdsbygg fra omkring 1960. Bygningstypen er karakteristisk for endringene i arbeidslivet både på sykehuset og i samfunnet generelt i etterkrigstiden. Endringer i arbeidstid, levestandard og arbeidsvilkår medførte blant annet økt vekt på ansattes velferd som eksempelvis egne boliger, og matpause utenfor det fysiske arbeidssted. Kantinebygget er slik representativt for endringene på Dikemark i 1950 og 1960-årene hvor byggevirksomheten først og fremst var rettet mot tidsmessige boliger og sosiale tiltak for ansatte. Bygningen er sentralt plassert på Dikemark

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

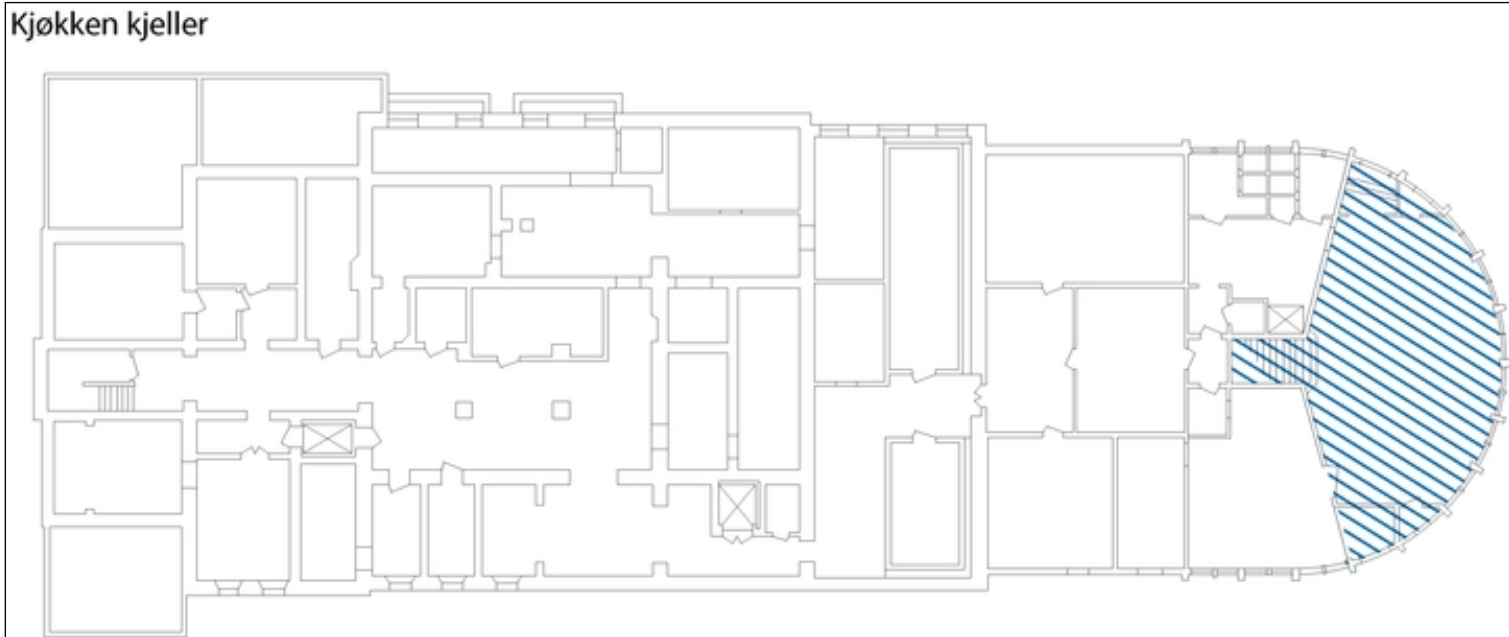
Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

Kjøkken 1. etg

Plantegning 1. etasje, kjøkkenbygning. Omfang interiørfredning er markert med blå skravur.

Kjøkken kjeller

Plantegning underetasje, kjøkkenbygning. Omfang interiørfredning er markert med blå skravur.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

25 VASKERIET

Bygningsnr:	140117714
Gnr/bnr:	89/1
Oppført:	1905
AskeladdenID:	148681-20
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9900438 Kompleks 9900030

Fredning bygning

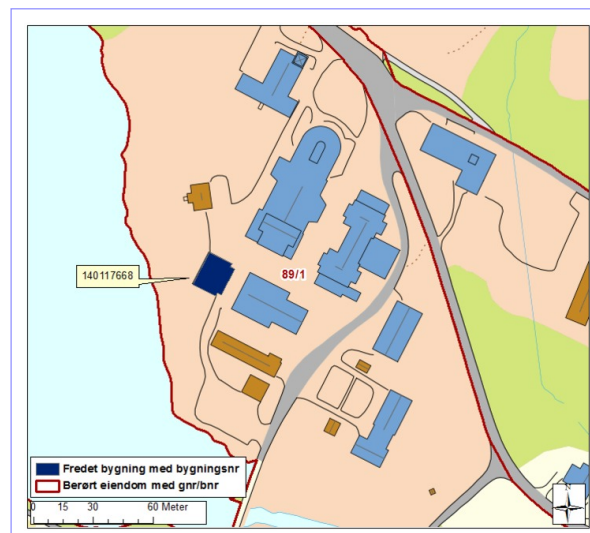
Omfang:	Fredningen omfatter bygningens eksteriør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, pipeløp over tak og detaljer som skilt og dekor m.v.
Formål:	Formålet med fredningen er å bevare bygningen som del av sykehusanlegget på Dikemark og som eksempel på industrivaskeri fra 1905 med senere endringer. Fredningen skal sikre bygningens opprinnelige arkitektur med tilbygg/endringer før 1970. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater.
Begrunnelse:	Bygningen har høy arkitekturhistorisk og helsehistorisk verdi som økonomibygge og som del av et samlet bygningsmiljø med svært stor bevaringsverdi. Vaskeribygningen var en forutsetning i driften av sykehuset, og vaskeriet er et vesentlig historiefortellende element. Bygningstypen ble vanlig ved større sykehus fra slutten av 1800-tallet. Karakteristisk er kombinasjonen vaskeri med tilhørende virksomhet og personalboliger. Bygningen er sentralt plassert på Dikemark. De største tilbyggene er tilpasset opprinnelig bygg med tilsvarende materialbruk og utforming. Verandatilbyggene er av samme type som på pasientpaviljonger.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

26 LAGERET

Bygningsnr:	140117668
Gnr/bnr:	89/1
Oppført:	1926
AskeladdenID:	148681-22
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9900440 Kompleks 9900030

Fredning bygning

Omfang:	Fredningen omfatter bygningens eksteriør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, pipeløp over tak og detaljer som skilt og dekor m.v.
Formål:	Formålet med fredningen er å bevare bygningen som arkitektur- og helsehistorisk viktig del av sykehusanlegget på Dikemark og som eksempel på lagerbygg fra 1926. Fredningen skal sikre bygningens opprinnelige jugendpregete arkitektur. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater.
Begrunnelse:	Bygningen har høy arkitekturhistorisk og helsehistorisk verdi som økonomibygge og som del av et samlet bygningsmiljø med svært stor bevaringsverdi. Lageret ble reist som følge av driftsmessige behov etter flere utvidelser av sykehuset. Bygningens arkitektur er med visse endringer en videreføring av etablerte motiver og materialer på sykehuset, men tilpasset funksjonen som lager med lasterampe i granitt, pulttak og store lagerporter. Bygningen er et viktig historiefortellende element i det differensierte bygningsmiljøet på Dikemark.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

27 MASKINVERKSTEDET

Bygningsnr:	140117676
Gnr/bnr:	89/1
Oppført:	1906
AskeladdenID:	148681-23
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9900441 Kompleks 9900030

Fredning bygning

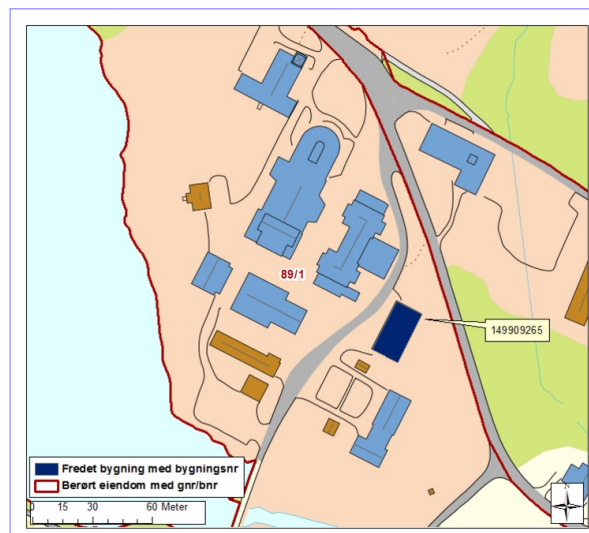
Omfang:	Fredningen omfatter bygningens eksteriør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, pipeløp over tak og detaljer som skilt og dekor m.v.
Formål:	Formålet med fredningen er å bevare bygningen som helsehistorisk viktig del av sykehusanlegget på Dikemark og som eksempel på økonomibygg fra 1905. Fredningen skal sikre bygningens opprinnelige arkitektur. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater.
Begrunnelse:	Bygningen var oppført som maskinverkstedet opprinnelig med kjelehus og bakeri og bad og har høy arkitekturhistorisk og helsehistorisk verdi som økonomibygg. Den har videre stor verdi som del av et samlet bygningsmiljø. Bygningen og funksjonene som kjelhus var en forutsetning i driften av sykehuset og har også teknologihistorisk verdi. Virksomheten i nabobyggene vaskeriet og hovedkjøkkenet var basert på damp fra kjelehuset. Her lå også sykehusets bakeri såvel som bad for personalet. Bygningens arkitektur gjentar motiver og utforming og materialbruk på pasientpaviljongene men tilpasset funksjonen som kjelehus. Bygningstypen ble vanlig ved større sykehus fra slutten av 1800-tallet som del av utviklingen.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

28 SNEKKERVERKSTED

Bygningsnr:	149909265
Gnr/bnr:	89/1
Oppført:	1949
AskeladdenID:	148681-21
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9900439 Kompleks 9900030

Fredning bygning

Omfang:	Fredningen omfatter bygningens eksteriør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, pipeløp over tak og detaljer som skilt og dekor m.v.
Formål:	Formålet med fredningen er å bevare snekkerverkstedet som arkitektur- og helsehistorisk viktig del av sykehusanlegget på Dikemark og som eksempel på økonomibygg tilpasset eldre bygningsmiljø. Fredningen skal sikre bygningens opprinnelige arkitektur. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater.
Begrunnelse:	Bygningen ble oppført som verksted som følge av endringer i arbeidervernloven i 1937 og som ledd i utvidelse av sykehuset. Bygningen har høy arkitekturhistorisk og helsehistorisk verdi som økonomibygg og som del av et samlet bygningsmiljø med svært stor bevaringsverdi. Bygningens arkitektur og materialbruk viser en bevisst tilpasning til sykehusets eldre arkitektur og detaljering og er et godt eksempel på tilpassningsarkitektur fra perioden. Bygningen inngår i et samlet delmiljø av økonomibygninger på Dikemark og rammer inn ?økonomigården? mot Heggedalsveien i vest. Snekkerverkstedet er et viktig historiefortellende element i det differensierte bygningsmiljøet på Dikemark.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

29 GARASJE

Bygningsnr:	6761178
Gnr/bnr:	89/1
Oppført:	1925
AskeladdenID:	148681-24
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9900442 Kompleks 9900030

Fredning bygning

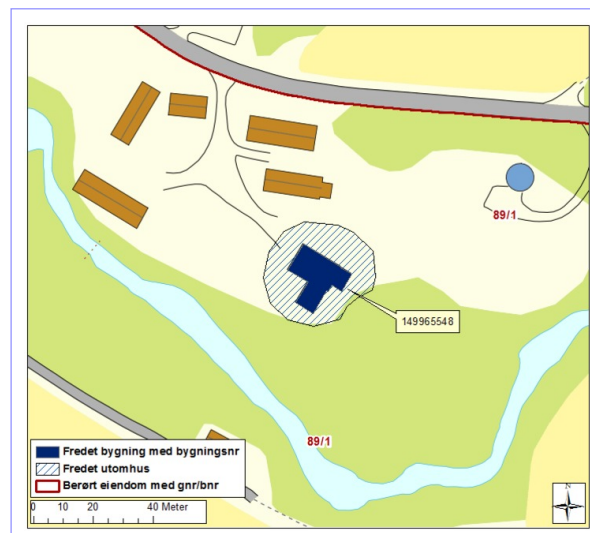
Omfang:	Fredningen omfatter bygningens eksteriør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, pipeløp over tak og detaljer som skilt og dekor m.v.
Formål:	Formålet med fredningen er å bevare bygningen som arkitektur- og helsehistorisk viktig del av sykehusanlegget på Dikemark og som eksempel på garasjebygg fra 1925. Fredningen skal sikre bygningens opprinnelige arkitektur. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater.
Begrunnelse:	Garasjen er del av et samlet bygningsmiljø med svært stor bevaringsverdi. Arkitekturen er avpasset sykehusets eldre bebyggelse. Bygningen vitner om bilismens gjennombrudd i det offentlige helsevesen og er et viktig historiefortellende element i det differensierte bygningsmiljøet på Dikemark.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

34 KRAFTSTASJON

Bygningsnr:	149965548
Gnr/bnr:	89/1
Oppført:	1904
AskeladdenID:	148681-28
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9900447 Kompleks 9900030

Fredning bygning

- Omfang:** Fredningen omfatter bygningens eksteriør og interiør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, planløsning, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, gerikter, listverk, ildsteder, pipeløp over tak, og detaljer som skilt og dekor m.v. Fast inventar som skap, ovner, tekniske installasjoner m.v. er fredet som del av interiøret.
- Formål:** Formålet med fredningen er å bevare kraftstasjonen som arkitektur- og helsehistorisk viktig del av sykehusanlegget på Dikemark og som eksempel på kraftstasjon med opprinnelig og eldre interiør og maskineri. Fredningen skal sikre bygningens opprinnelige arkitektur. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater. Formål med fredning av interiør er å opprettholde opprinnelig rominndeling med opprinnelige og eldre bygningsdeler, overflater og materialbruk, belysning, armaturer og detaljer, samt opprinnelig fast inventar.
- Begrunnelse:** Kraftstasjonen har høy arkitekturhistorisk og helsehistorisk verdi som bygning for elektrisk kraft og som del av et samlet bygningsmiljø med svært stor bevaringsverdi. Fallrettighetene og eldre damanlegg fra Verkensvannet var et viktig moment ved kjøp av tomt og lokalisering av sykehuset på Dikemark. Turbinrør og deler av maskineriet er opprinnelig, mens generator og antakelig også hovedtavle er fra en modernisering i årene 1920-26. Kraftverk av denne typen og med denne størrelsen er i dag svært sjeldent i nasjonal målestokk. Maskinhallen er med mindre endringer i all hovedsak bevart med opprinnelige interiører så nær som for endringer i hovedtavle og produksjonsutstyr. Bygningens arkitektur er utformet med tilsvarende motiver og materialer som øvrige sykehusbygninger, men tilpasset funksjonen som kraftstasjon. Bygningen er et viktig historiefortellende element i det differensierte bygningsmiljøet på Dikemark.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

36 FORVALTERBOLIG

Bygningsnr:	140117684
Gnr/bnr:	89/1
Oppført:	1928
AskeladdenID:	148681-18
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9900436 Kompleks 9900030

Fredning bygning

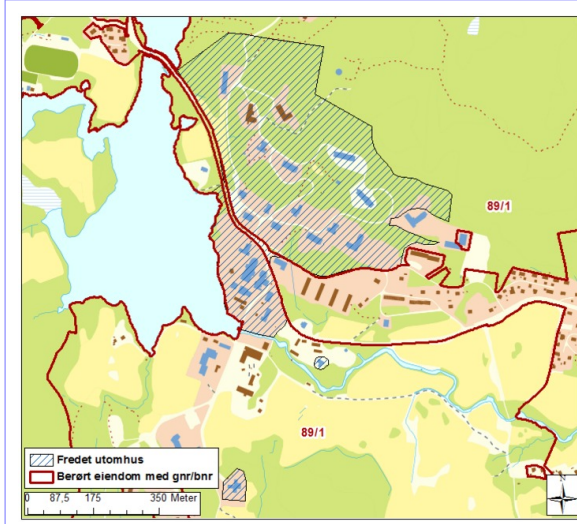
- Omfang:** Fredningen omfatter bygningens eksteriør og inkluderer hovedelementer som konstruksjon, fasadekomposisjon, materialbruk, overflatebehandling og bygningsdeler som vinduer, dører, pipeløp over tak og detaljer som skilt og dekor m.v.
- Formål:** Formålet med fredningen er å bevare forvalterboligen som del av sykehusanlegget på Dikemark og som eksempel på bolig fra 1920-årene for ledende funksjonær. Fredningen skal sikre bygningens opprinnelige arkitektur. Formålet med fredningen er videre å sikre hovedstrukturen i det arkitektoniske uttrykket og detaljeringen så som fasadeløsning, opprinnelige og eldre deler som dører og vinduer, samt materialbruk og overflater.
- Begrunnelse:** Bygningen har høy arkitekturhistorisk og helsehistorisk verdi som bolig for en overordnet funksjonær og som del av et samlet bygningsmiljø med svært stor bevaringsverdi. Forvalterboligen ligger karakteristisk til i utkanten av det sentrale Økonomigården?, sørvestvendt med egen hage ned til vannet. Bygningen markerer underordnet rang i forhold til den tidligere overlege/direktørvillaen på odden midt imot. Forvalterboligens størrelse, beliggenhet og utforming står på samme måte som tydelig kontrast til de enkle soveværelsene for betjeningen på vaskeri og kjøkken på motsatt side. Bygningen er slik et bilde av sterkt differensiert boligstandard og sosiale forhold på sykehuset. Bygningen er typisk og svært godt bevart eksempel på nyklassisistisk villaarkitektur fra 1920-tallet.

Forskrift om fredning av statens kulturhistoriske eiendommer

Kapittel 2 Fredete eiendommer i Helse- og omsorgsdepartementets landsverneplan

UTOMHUS

Bygningsnr:	-
Gnr/bnr:	89/1
Oppført:	
AskeladdenID:	148681-29
Referanse i landsverneplanen:	Bygning 9903421 Kompleks 9900030

Fredning utomhus

Omfang:	Fredningen omfatter park-/uteområde i tilknytning til økonomibygninger, administrasjon, ansattboliger og pasientbygninger, uteområde i tilknytning til bygning 34 kraftstasjon og uteområde/lekeplass i tilknytning til barnehagen i bygning 21 "Stinaløkka". Fredningen av utomhusområdet omfatter utomhusanleggenes arealer, terreng, strukturer som park, hage og grøntområder, hovedelementer som dam, veier, stier, vegetasjon, dekker, belegg og annen grønnstruktur samt konstruksjoner som gjerder, porter, murer, belysning, paviljonger og trapper med detaljer, materialbruk og overflater.
	Fredningens avgrensning er markert med blå skravur på kart.
Formål:	Formålet med fredningen er å bevare det helhetlige grøntanlegget på Dikemark. Fredningen skal sikre den åpne og luftige sammenhengen mellom grøntanlegg, paviljongbygninger og økonomi-/administrasjonsområdet.
Begrunnelse:	Utomhusområdet er viktig som del av det helhetlige anlegget på Dikemark. Dikemark er et helhetlig miljø med bygninger og grøntanlegg. I grøntanlegget er det også bevart spor av luftegårder og gjerder.